Rimaszombat, 1902. december 11. 51. szám. Huszonharmadik évfolyam.

Szerkesztőség: Rimaszombat Koháry-uteza 21 szám Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:
Egész évre . . 8 korona.
Fél évre . . 4 korona.
Negyedévre . . 2 korona.

GÖMÖR-KISHONT
VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER: CSÜTÖRTÖKÖN.

Felelős szerkesztő: Dr. DIENES GYULA.

Kiadó-hivatal; Rimaszombat, Deák Ferencz-u. 8. sz. a. a könyvkereskedésben — Ide intézendők a kiadó hivatalt illető előrefizetés, hirdetmény, nyilttér és egyéb felszólalások.

A hirdetés díja:
Egy háromhasábos petitsor térfogata . . . . 12 fillér.
Többszöri hirdetésnél árkedvezmény.

Nyilttér:
Egy sor . . . . 40 fillér.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legczélszerübben posta-utalvány utján eszközölhető. — **Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.**

Vieszt Rudolf.

Rimaszombat, 1902. decz. 10.

Uraim, uraim, mélyen tisztelt pánszláv agitátor, népboldogitó, (uram bocsá', majd azt mondtam, hogy népbolonditó) önkéntes martir, és még nem tudom én micsoda uraim, szállok az urakhoz!

Bocsássanak meg, igen kérem bocsássanak meg könnyelmüségemért, hogy az Önök idejét egy rövid időre is lefoglalom. Mert az Önök ideje drága. Azt én tudom nagyon jól. Azzal a nehány perczczel is, a mit Önök jelen czikkem elolvasásával töltenek, elvesztegetik drága idejöket Ezzel a néhány perczczel is későbben tudják Önök azt a boldog korszakot megteremteni, a mikor majd a mindenható czárt fogja uralni minden, az Obi folyó sikjaitól le egészen a Bosporus hullámverte homokos partjáig, a mikor majd az orosz rubel fog csörögni az Önök markában és a mikor majd a kancsuka fog csattogni a mi hátunkon, — de az Önök hátán is. Mert higyjék meg nekem, hogy annak a jámbor, istenfélő kozáknak a kezében pattogó kancsuka sokkal többet fog Önöknek ártani és jobban fog fájni, mint boldogemlékü br. Eötvös József, a hires regényiró által megszerkesztett nemzetiségi törvény, vagy az én közönséges antraczén tintába mártott tollam hegye.

Hogy némileg rekompenzáljam Önöket azért, a miért türelmüket és drága idejöket, — habár rövid időre is — igénybe veszem, szolgálok egy jó tanácscsal:

Ha valamit el akarnak érni, ha azt akarják, hogy a fentebb rajzolt reménységeik beteljesedjenek, viseljék magukat férfiakhoz illően Álljanak elő emelt homlokkal. Igenis azt mondtam. igenis ezt tettem, mert ezt hiszem és vallom.

De Önök nem igy tesznek. Az Önök jelszava már évek óta:

— Tedd meg! Aztán, ha firtatják tagadd el!

Igy biztatgatják egy a mást. Lehet itt ebben az országban csinálni szép szerével mindent, de csak ügyesen, hogy rajta ne csipjenek.

És ha rajta kapnak: tagadd! — Nega fráter . . .

Az utóbbi években már egy kicsit nyiltabban, majdnem azt mondhatnám: szemérmetlenebb módon kezdenek zsivajogni a mi vármegyénkben is és ugyancsak vicsorgatják a fogaikat mindenre, a mi magyar.

Ma itt, holnap ott üti fel a fejét egy-egy dühtől tajtékzó pánszláv hidra, s kárörvendő kajánsággal harap bele az egységes magyar állam testébe orvul, alattomosan vagy nyiltan, kihivóan, szemenszöktében, — de mindig ugy, hogy ha futni kell, hát maradjon kibuvónak egy kis egérut.

Nagyon kinyilott az Önök szeme, mélyen tisztelt pánszláv agitátor urak egy idő óta, tapasztalván, hogy mostanában a magyar sokat, tulságosan sokat eltür.

Mintha csak Önökre irta volna Tompa Mihály:

Hol a nyilt röptü sólyom is csak félve járt eléb,
Csipogva fürdik s üt tanyát most a szemtelen veréb.

De a verébnek van esze ám, elbujik a sövény alá, ha veszedelem jön és meglapulva ugyancsak elhallgat a csiripolással.

Mindezen, Önökre nézve kellemetlen dolgokat a következő eset juttatja eszembe.

Vieszt Rudolf ráhói népboldogitó piros-fehérkékfestő ur szónoki babérokra vágyik és teljes tudatában annak, hogy ő egyszersmind az ág. ev. egyháznak felesküdt tisztviselője, egy temetes alkalmával nagy számban összegyülekezett néptömegnek hivatlanul, kéretlenül, olyan oda nem illő beszédet mondott, a melyben az alkotmányos egységes magyar államot mintegy tagadva, külön tót föld, tót haza, tót nemzet, hangzatos jelszavak emlegetésével a becsületes, hiszékeny, jó tót nép lelkét hiu ábrándokba ringatta és a fennálló törvényes állami rend elleni állásfoglalásra tüzelte.

Ez által tehát az ág. ev. egyházi alkotmány szerint *kánoni vétséget*, a büntető törvénykönyv szerint pedig *lázitást* követett el.

A szónoki remeklest kénytelen, kelletlen végig hallgatta a kishonti ág. ev. esperességnek egy előkelő egyházi férfiakból álló küldöttsége is, élén magával a főesperessel *Glauf* Pállal, a ki paptársaival együtt hivatalból vett részt a végtisztességen és természetesen, hogy megbotrankozott azokon, a miket Vieszt Rudolf ur szájából hallott s miket a temetésről hazterve azonnal közölt is világi elnöktársával, *Kubinyi* Aladár egyházmegyei felügyelővel.

A két társelnököt ugy ismeri mindenki, mint a leghiggadtabb, legtárgyilagosabb, legigazságszeretőbb, törvénytisztelő, elfogulatlan vezérferfiakat, a kik minden szavukat, tettüket gondosan megfontolják, kiket szenzáczió hajhászással vagy pláne nemzetiségi téren ugynevezett „olcsó martirok“ csinálásával, eddig még ellenségeik sem gyanusitottak, mert nem is gyanusithattak.

Nos, ha ez a két tárgyilagos, pártatlan, részrehajlatlan, higgadt férfiú közös akarattal arra határozva el magát, hogy Vieszt Rudolfot állásától felfüggesztik, akkor biztosak lehetünk benne, hogy Vieszt Rudolf olyas valamit cselekedett, a mi az egyházi és állami törvényekkel ellenkezik.

Pedig tény, hogy Vieszt Rudolfot felfüggesztették s ellene fegyelmi eljárást inditottak.

Mit tett erre Vieszt Rudolf? Talán férfias bátorsággal és nyiltsággal a mellére ütött es bevallotta volna, hogy: igenis én tettem, én vállalom el érte a felelősséget vagy pedig hogy: belátom, nagy bünt követtem el és szanom-bánom, jóváteszem, a mit elkövettem?!

Oh nem!

Vieszt Rudolf ur azt cselekedte, hogy *egy-*

TÁRCZA.

A vasas németek.

Irta: TERHES SAMU. (Folyt.)

Mentek mendegéltek át a nagy szabadkai kőhidon, fel a meredek dombnak. Ott hagyták a Rimát, a füzfákat, a parti homokot. Most már nem tartóztatta őket senki. A mint felértek a domb tetejére, kipirulva, lihegve álltak meg egy kicsit pihenni. Ott látszott előttük a szabadkai erdő. Mintha az erdőszél ritkás tölgyfái mindjárt az orruk előtt hajtogatták volna lombkoszorukat. Pedig még jó egy két lépést kellett tapodni az erdőig

Az út két oldalán aranysárga buzavetés hullámzott. Egy-egy pipacs vörös feje uszkált a pénzt érő hullámok tetején Teri szakitott is magának egy egész marokra valót, odatüzte a kebelére. De a pipacs nem szereti ha leszakitják, egyik vörös szirom a másik után hullott le az ut porába. Utoljára el kellett dobni az egész bokrétát. Pedig kár, — olyan jó illett volna a fekete hajához.

Az erdő szélén nagy vigassággal fogadták őket. Már nagyban folyt a táncz. A hadnagy ur, a mint észrevette a két lányt, kiugrott a tánczolók közül, eléjük sietett, meghajtotta magát előttük, összeütötte a sarkantyuját és azonmód derékon kapva, tánczolni vitte őket a csoporthoz.

Nagy vigassággal mulatoztak. Ha a két lány már fáradni kezdett a hadnagy ur biztatta őket.

— No még egy fordulót!

Es járták tovább. A tánczolók maguk danolták a talpalávalót, a sarkantyu-pergés volt a taktus.

Mikor már csakugyan nem birták tovább, leültek egy kicsit megpihenni. Ott volt éppen egy kidőlt fa, annak a mohos törzsén kitünő pihenés esett.

Csak mikor leültek, akkor néztek igazán széjjel és akkor látták csak meg elszörnyüködéssel, hogy micsoda társaságba kerültek.

Vagy tiz-tizenöt cseléd volt még ott rajtuk kivül. Azok szemtelen vigyorgással bámulták a kisasszonykákat, a kik idejöttek a katonákkal tánczolni. Bizony meg őket is elkergetné otthon az asszonyuk, ha megtudná, hogy itt mulatoztak a szabadkai erdőben, hát az ilyen finom kisasszonykák hogy kerülhettek ide.

A két lány szeretett volna a föld alá bujni szégyenében vagy legalább is elszaladni vissza, gyorsan, hogy minél hamarébb otthon legyenek. De a hadnagy ur sehogysem akarta őket elereszteni. Erzsike eleget emlegette, hogy nagyon fáj a feje, de a hadnagy ur hajthatatlan maradt. Innen ugyan el nem mennek egy tapodtat sem, a mig jól ki nem tánczolják magukat. Es vitte őket megint tánczolni.

Tánczolás közben legalább nem tapadt ugy az arczukra az a szemtelen vigyorgás. Gyorsan telt az idő, mert ha kelletlenül mentek is a tánczba, a mint járni kezdték, mindinkább belemelegedtek. Gyorsan telt az idő, sokkal gyorsabban, mint gondolták. A nap égő korongja szépen szállt alá a nyugoti ég peremén. Az esti szellő is feltámadt az erdő valamelyik zugából. Lágyan czirógatta meg arczocskájukat, a mi nekik nagyon jól esett, mert nagyon nekihevültek a tánczznak. A ritkás tölgyfák árnyéka mindig sötétebb lett, de azért mindinkább összefolyt az erdő harasztjával. Az esti szellőben az egész erdő, mintha egy nagyot ásitott volna El is aludt nemsokára. Fü, fa, virág, őzike, vadgalamb mind elaludt. Csak a hadnagy ur nem akarta sehogysem abbahagyni a tánczot.

Egészen este lett. A két lány szeretett volna menekülni, de nem tudott. A hadnagy ur erős két karjával fogva tartotta őket. Sikoltozni nem mertek, mert resteltek magukat nagyon a cselédek előtt, igy hát csak tánczoltak tovább, maguk sem tudva, hogy micsoda szörnyüséges dolog fog most következni.

A szörnyüséges dolog következett is, Szijjártó András uram és társai képében. Egy egész sereg ember tünt fel az est homályában az országut felől.

Ugy volt ugyanis, hogy Perecz Julis hallotta a Miska inassal való beszélgetést. Neki se kellett több. Gyorsan beharangozta az egész várost, hogy Szijjártó Erzsi meg Csapó Teri künn tánczolnak a katonákkal a szabadkai erdőben; — az öreg Szijjártó most ment ki a lányat visszahozni.

Nosza lett nagy riadalom. Az egész város felkerekedett. Ki szekeren, ki gyalog, már a ki hogy tehette, igyekezett kifelé a szabadkai erdőbe. Sokan már a szabadkai hidnál utolérték az öreg Szijjártót. Mindig többen és többen gyülekeztek melléje, de utánnok is az egész ut tele volt gyalogos és szekeren ülő emberekkel. Még Miska inas is kibatorkodott, egy szekér saraglyájába kapaszkodva.

Mint egy igazi Zach Felicián rohant Szijjártó András uram a tánczolók közé. Kezen ragadta a két lányt és vitte magával visszafelé.

Azokról meg azt se lehetett volna megmondani, hogy elevenek-e vagy holtak. Ugy mentek, mint két álomkóros arra, a merre Szijjártó András uram vitte őket. Csak körülbelül a fele uton kezdett eszmelni Erzsike és kezdte ra a sirast, a miben azután Teri is hűségesen segitségére volt.

A tánczmulatságnak természetesen vége lett. A cselédeket is hazavederték a gazdáik. Némelyiket a jelen

KARÁCSONYI VÁSÁR. Arany és ezüst órák. Arany, ezüst ékszerek, mindenféle disztárgyak mélyen leszállitott árakon — részletfizetésre is — kapható **TIGERMANN és ENYEDI** órás- és ékszerészeknél RIMASZOMBAT.

szerüen letagadta halotti beszédje „hatásos“ részeit.

A hős, a ki Antoniuisként odaáll Julius Caesar holt teteme fölé és merész szavakkal izgatja véreit, — egyszeribe szelid báránykává lesz, mihelyest hivatalosan kérdőre vonják.

Az egyházmegyei hatósághoz irásban beküldött beszédében egyszerüen kihagyta a lázitó részeket. Jó szerencse, hogy egy a temetésen jelenvolt hitelt érdemlő tanu, a mint észrevette a beszéd lázitó irányát, azontul lejegyezte az egész beszédet.

Ebben a dologban most egy uj fordulat állott be *Dr. Markovics Gyula* vágujhelyi gyakorló orvos ur a „Pesti Hirlap“ folyó hó 7-iki számában a következő nyilttéri nyilatkozatot tette közzé:

Nyilatkozat.

A „Pesti Hirlap“ 319. számában és ujabban az összes budapesti napilapokban olyan közlemény foglaltatik, mely szerint Vieszt Rudolf ur, a ráhói és cserencsényi evang. egyházközségek felügyelője, az egyházmegyei elnökség által hivatalától felfüggesztetett az elhunyt Markovics Pál ev. lelkész sirjánál tartott magyar- és hazaellenes izgató beszédje miatt.

Mivel én az elhunytban édes atyámat gyászolom s mivel ezen közlés által bizonyos tekintetben minden nemes ember szivében lakozó, halottak iránti kegyelet megsértetett és a már sirban fekvő s igy magát többé nem védelmezhető halott jó és hazafias emléke pelengérre állittatik: ez oknál fogva én az egész család nevében nyilvánosan becsületszavamra kijelentem, hogy mind amaz állitások és hiresztelések, melyek szerint apánk sirjánál Vieszt Rudolf ur haza- vagy magyarellenes beszédet tartott, avagy hogy ezen beszédnek ily irányu szinezete is lett volna, — nem egyebek, mint alapatlan, tendenciózus rágalmak és légből kapott valótlanságok.

Családunk jó hirneve érdekében kinyilatkoztatom, hogy mink ilyen beszéd tartását apánk sirjánál nem is tűrtük volna.

Kelt Vágujhelyen, 1902. deczember 3-án.

Dr. Markovics Gyula,
gyakorló orvos.

Ismeretlenül, minden körülmények közt korrekt dzsentlmennek kell tartanom Dr. Markovics Gyula urat, sőt ezen nyilatkozat határozott, önérzetes hangjából itélve, határozottan annak tartom. De mégis kötelességemnek tartom figyelmeztetni azon körülményre, hogy nyilatkozatában talán kissé elhamarkodva tendenciózus rágalmaknak és légből kapott valótlanságoknak bélyegezi azon állitásokat, mintha apja sirjánál Vieszt Rudolf által hazaellenes beszéd tartatott volna. (Különben a nyilatkozatban haza- vagy magyarellenes beszédről van szó. Ez pleonazmus, mert a mi hazaellenes, az magyarellenes is, és viszont.)

Ki állitotta azt, hogy Vieszt Rudolf ur hazaellenes beszédet tartott? A kishonti ág. ev. esperesség felügyelősége. És egyházi törvényei szerint, de meg hazafias érzésből kifolyólag is felfüggesztette Vieszt Rudolf urat az állásától.

Az egyházmegyei felügyelőségről pedig akkor, mikor az egyház és a haza által reárótt kötelességének teljesitésében jár el, nem lehet és nem szabad egyszerüen azt állitani, hogy rágalmaz.

Különben a dr. Markovics Gyula ur nyilatkozatának ezen ügy végleges eldöntésére nézve semmi hordereje nem lehet, mert bármennyire is respektálja mindenikünk az egyéni becsületszót, ily nagy kérdések eldöntésénél, a hol a mindnyájunk által oly hőn szeretett magyar haza üdve forog koczkán, ezen egyéni becsületszónak fensége eltörpül. — Az egységes, közös magyar haza virágzásának, jólétének ragyogása annyira betölti a mi szemeinket, hogy annak világánál nem vagyunk képesek észrevenni az egyéni becsületszó fényét.

A dolog fog szépen folyni a maga rendes medrében. Vieszt Rudolf ur megfogja kapni a maga jól megérdemelt büntetését ugy az egyházmegyei hatóságnál — mint reméljük — a világi igazságszolgáltatás előtt is.

Az önök okulására mondtam el ezt az esetet mélyen tisztelt pánszláv agitátor uraim. Okuljanak a példából! Több férfiasságot uraim! Fel a fejjel, ki a mellel! Lássák, Vieszt Rudolf ur hiába alázkodott meg, mégis csak martir lesz belőle.

Ez a megalázkodás pedig nagyon sokat levon az ő martiromságából. Legyenek bátrak, igy hamarább el fog érkezni az az időszak, a mikor majd a mindenható czárt fogja uralni minden, az Obi folyó sikjaitól le egészen a Bosporus hullámverte homokos partjáig, a mikor majd az orosz rubel fog csörögni az Önök zsebében, és a mikor majd a kancsuka fog csattogni az Önök hátán.

Hagyják abba már azt a taktikát, melynek jelszava Önök közt: „Tedd meg — tagadd el!“

Vagy pedig inkább ne szóljanak, ne tegyenek semmi olyast, a mi hazaellenes, akkor aztán nem kell Önöknek utólagosan mosakodniok s letagadniok azt, a mit megtettek.

Dr. Terhes Sámuel.

Hirek és vegyesek.

Gróf Andrássy Dénes Rimaszombat rend. tan. város közönségéhez következő köszönő levelet intézte:

„Szeretett nőm halálának alkalmából irányomban kifejezett meleg részvétért, midőn őszinte mély köszönetemet bánatos lelkem e rideg sorokba foglalva átküldi; teszem ezt azon kérelem kapcsán, hogy *drága* halottam emlékét megőrizni s engem támogató jóindulatában megtartani méltóztassék. — Mély tisztelettel vagyok: K.-H.-Várallyán, 1902. november 18-án, *Andrássy Dénes*“.

Doktorrá avatás. Ifj. Törköly József ügyvédjelöltet e hó 6-án avatták fel a budapesti magyar tudomány egyetemen a jogtudományok doktorává. — Gratulálunk!

Sztodola Imre, a kereskedelmi miniszterium megbizottja e hó 8-án járt városunkban oly czélból, hogy az ugynevezett bőrhasitó gép ügyében a város bőriparosai között propagandát csináljon. A kereskedelemügyi miniszter ezen bőrhasitó gép kipróbálását és a város iparosai közt való elterjedését ugy kivánja keresztülvinni, hogy egy gépet az iparosoknak ingyen küldene meg, hogy azt tanulmányozzák és használják. Mint értesülünk, az értekezleten — melyen Sztodola Imre a város timárjait a gép ügyében informálni akarta — csak egy timár-mester jelent meg s igy a kiküldetés eredményre nem vezetett. Szóval a helybeli iparosok csak panaszkodni tudnak, hogy a külföldi verseny tönkre teszi őket, de iparuk fejlesztésével — *nem törődnek semmit.*

A kerületi betegsegélyző pénztár igazgatósága folyó hó 10 én ülést tartott, melyen Dr Glauf Pál iparhatósági biztos is megjelent. Az ülésen Rábely Miklós igazg elnök fényes elégtételt nyert azért az alaptalan és méltatlan támadásért, mely egy helybeli lapban napvilágot látott, s melynek személyes éle volt a betegsegélyző pénztár elnöke ellen, holott köztudomásu, hogy ez intézményt az elnök teljes buzgalommal, minden tehetségével, lelkiismeretes és páratlanul becsületes vezetésével fejlesztette a jelenlegi szinvonalra Ezt elismerte az igazgatóság is, mely ülésén teljes bizalmát fejezte ki Rábely Miklós elnökkel szemben, ki még a neki felajánlott évi tiszteletdijról is lemondott az intézmény javára s önzetlenül, fáradtságot sem kimélve viszi az elnöki teendőket. Az ülésen foglalkoztak a felhozott vádakkal és azok közül egyetlen egy sem nyert beigazolást, mert az igazgatőság, elnökség és a tisztviselők a törvényhez és az alapszabályokhoz szigoruan ragaszkodva vezetik a nemes emberbaráti czélok szolgálatára létesitett intézményt. Az igazgatóság megbotránkozással utasitotta vissza és elitélte a betegsegélyző pénztár ellen intézett támadást s távollevő elnökének egyhangulag teljes bizalmat szavazva, őszinte elismerését fejezte ki személye és működése iránt s erről őt jegyzőkönyvi kivonaton értesiti.

Berendelés. Az igazságügyminister Velesz Ferencz kir. széki albirót, ki Tiszolcz határának telekkönyvi ügyeinek rendezésével már szeptember óta foglalkozott Tiszolczon, egyelőre visszahivta szolgálattételre a kir. törvényszékhez s a tkvi rendezési eljárást a jövő év elejéig felfüggesztette.

Esküvő. Singer S. Leo főrabbi leánya Jolán esküvője Lemberger Izsó rozsnyói rabbival folyó hó 17-én, nem a tévesen jelzett 16-án, délután 3 órakor lesz Rimaszombatban.

Bimbó hullás. Kathona Géza helybeli polgári iskolai tanárt és nejét mély gyászba ejtette kedves kis féléves Géza fiuknak folyó hó 5 én történt elhalálozása. A sokat szenvedett gyönyörü kis gyermek temetése vasárnap délután volt, melyen a bánatos szülők mély fájdalmában osztozó nagy közönség őszinte részvéte nyilvánult meg.

Egyházmegyei hirek. A megyés püspök *Krosnyiczky* János süvetei adminisztrátort, rozsnyói káplánt vissza Rozsnyóra, *Koritko* János káplánt Divényből Rozsnyóra, *Markovits* Géza káplánt Polonkáról Divénybe, *First* Menyhért káplánt Szomolnokról Polonkára és *Kupcsák* Pál káplánt Rozsnyóról Karancskeszibe hasonló minőségben áthelyezte.

A „magyar társaság“ emlékünnepe Eperjesen Az eperjesi kollégium kebelében fennálló „Magyar Társaság“ november hó 30-án lélekemelő módon ünnepelte meg fennállásának 75 éves jubileumát. Ez ünnepélyen a helybeli egy. prot. főgymnasiumot dr. Wallentinyi Dezső tanár képviselte s a tanári kar és ifjuság nevében általános tetszés mellett, szónoki hévvel és közvetlenséggel tolmácsolta küldőinek szives üdvözletét. Igy irják az „Eperjesi lapok“ s nagy elismeréssel szólnak a beszéd által előidézett rokonszenves hatásról.

Választmányi gyülés. A rimaszombati polgári olvasókör pénteken, deczember hó 12-én gyülést tart, melynek főtárgya, a folyó ügyek bejelentésein kivül, a villanyvilágitás bevezetése leend.

Iskolalátogatói kinevezés A kultuszminiszter a vármegyénk területén levő felekezeti középiskolák — és pedig a rimaszombati és rozsnyói főgimnáziumokra nézve az 1902/3. tanévre iskolalátogatóul Dunay Ferencz beszterczebányai kir. tankerületi főigazgatót, kir. tanácsost nevezte ki.

Anyakönyvi kinevezések. A m. kir. belügyminister Gömör-Kishont vármegyében a bátkai anyakönyvi kerületbe Lengyel Lászlót, — a kokovaiba Garai Arnoldot, — az alsó-szkálnokiba Fejes Jánosos Albertet anyakönyves helyettessé nevezte ki.

Javitó és pótló érettségi vizsgálatok. A tiszai ev. egyházkerület iskoláiból az érettségiről elmaradt tanulóknak javitó és pótló érettségi vizsgálatai Rozsnyón fognak lefolyni. Az irásbeliek 12—16-ig, a szóbeliek pedig folyó hó 18 án lesznek az ág. hitv. ev. főgimnáziumban.

Korcsolyázó egyleti táncczestély. Mint illetékes helyről értesülünk, a korcsolyázó egyleti tánczestélyt, melyet ez ideig rendszerint Szilvester estéjén szoktak volt megtartani, ez idén nem Szilvester estéjére, hanem január 3 ára tervezik. Az estély ügyének eldöntése a vasárnap, deczember 14-én délelőtt fél 11 órakor a rimaszombati takarékpénztár termében tartandó választmányi s az ezt követő közgyülésen fog történni, miért is kivánatos, hogy a rendes tagok a közgyülésen minél nagyobb számban jelenjenek meg.

Halálozás. Szmolen Imre tanitó, a szabadságharczban résztvett öreg honvéd, ki negyven évi tanitóság fáradalmai után, mint nyugdijas öreg ur városunkban élvezte pihenését, 78 éves korában végelgyengülés következtében elhunyt decz. 4-én. Nyugodjék békében.

Gyárvizsgálat. A nyustya-likéri, tiszolczi, hacsavai gyárak hatósági vizsgálatát a rimaszombati járás főszolgabirája f. hó 16—17-ikére tüzte ki.

Kinevezés. Lenkey László s.-telekkönyvvezető, ki Rozsnyón a kir. járásbiróságnál is hosszabb ideig működött, az igazságügyminiszter a nagyőczei járásbirósághoz telekkönyvvezetővé nevezte ki.

Egyházi ünnepély volt Nagyszuhán, a r. kath. egyházban és pedig Szt. Miklós napi buesu alkalmából, mikor is összejöttek nemcsak a parochiához tartozók, de más vallásuak is nagyszámmal ugy, hogy a nagy és szép templom megtelt egészen. — A szent beszédet Vojtassák Gyula s.-lelkész tartotta s az ünnepélyes nagymisét pedig Bobák Béla plébános, mely alatt a szebbnélszebb egyházi énekeket Bahéry János tanitó vezetése alatt a susányi zene- és daloskör adta elő nagy begyakorlottsággal. — A plébánosnál az egyházi ünnepély után fényes ebéd volt, mely alatt a zenekör több hazafias darabokat adott elő s nemcsak dicséretben, de szép jutalomban is részesült.

Halálozás. Rozsnyó egyik messze vidékén előnyösen ismert és közbecsülésben állot iparosa: Búfy Béla könyvkötő folyó hó 3-án hosszas szenvedés után elhunyt. Temetése 4-én nagy részvét mellett ment végbe.

---

volt gazdasszonya előbb alaposan megkontyolta. A katonák ugyan nem akarták eleinte elengedni a tánczosnőiket és már-már veszedelem volt keletkezőben a polgárok és a katonák közt, a mikor megérkezett Nagy János főbiró uram a város szekerén, magával hozva egy hordó bort. Az ő politikus esze már otthon megsejtette, hogy itt valami veszedelem lészen és az ilyenféle veszedelmek elháritására legjobb eszköznek talált egy hordó bort.

Politikája czélszerünek mutatkozott, mert tényleg, mihelyt a hordót csapra ütötték, vége volt minden ellenségeskedésnek.

A fehérnépet hazaeresztették és katonák, polgárok nagy vigaszságot csaptak a hold ezüstös fényénél.

IV.

A következő vasárnap, tiszteletes Szalontai Sámuel uram dörgedelmes prédikációt tartott a különböző világi hiuságok ellen. Különösen a tánczot hordta le tisztességesen, a melyet a gonosszal való incselkedésnek nevezett.

A prédikációja végeztével kihirdette a katedráról hogy istenitiszteletnek végeztével presbiteriumi gyülés leszen, a presbiterek tehát el ne mulasszák a megjelenést.

Mindenki nagy érdeklődéssel várta a presbiteri határozatot, mert tudták, hogy Érzsikeék fölött fognak itélkezni.

Abban az időben az egyházaknak hiveik fölött valóságos büntetőjogi hatalmuk volt. A presbiterium mint egy valóságos törvényszék szerepelt, csak annyiban volt több, hogy innét nem volt felebbezés, csak a jó istenhez.

Milyen jó rendszer volt ez. Nem volt szükség sem itéleti, sem fellebbezési bélyegre. A vádlott, ha elitélték, imádkozott az ő ura Istenéhez, a ki meghallgatta imáját és megkönnyité az ő lelkét a büntetés elviselésében. ugy hogy nem is büntetésnek, hanem kimondhatlan gyönyörüségnek tünt fel az ő lelki szemei előtt.

Összegyülekezvén a presbitérium tagjai, tiszteletes Szalontai Sámuel uram előadta, hogy micsoda sajnálatos körülmény tette szükségessé a presbitérium összehivását. Az anyaszentegyház kebelébe tartozó két leányzók, megfeledkezvén a keresztyéni erkölcsökről, a világ és főképpen az anyaszentegyház csúfságára a szabadkai erdőben a dragonyosokkal tánczra kerekedének. Ugy az eklésia törvényei, mint a lelkünkben lakozó igaz erkölcs szerint szörnyüséges bűn ez, azért határozzon a presbitérium, hogy a bűnösök kellőképen meglakoljanak.

— Eklézsiát kövessenek! — mondá ki mindjárt a maga szentencziáját Kovács Ferencz uram.

Az pedig már nagy csuda volt, ha Kovács Ferencz uram megszólalt. Nagyon megbotránkozhatott ő kigyelme, hogy ilyen hosszú szónoklatra ragadtatta magát.

Mert Kovács Ferencz uramtól senki még ebben az életben nem hallott egyebet, minthogy: „igen“, vagy „nem“. Ezt a két szócskát is csak nagy ritkán vette az ajkára, jobban szeretett csak egyszerüen a fejével bólintani.

Nem azért volt pedig Kovács Ferencz uram ilyen szűkszavú, mintha ő valami magába zárkozott, a vilagot gyülölő filozófus lett volna, hanem azért, mert a felesége, a ki nagy szerszavas asszony volt, rászoktatta, hogy soha se merje kinyitni a száját.

Presbiternek is a felesége választatta meg. Megválasztották, mert féltek, hogy Kovács Ferenczné asszonyom a nyelve hegyére veszi őket.

Akkor.ban, mikor presbiternek megválasztották, csinált is neki a felesége egy hatalmas beszédet, a mit a legközelebbi presbiteriumi gyülésen elmondjon. Két nap, két éjszaka tanitotta a beszédre, de Kovács Ferencz uram csak nem tudta megtanulni. Utóvégre is megunta a dicsőséget és elszökött otthonról. Csak harmadnap tudták hazacsalogatni a „Siralmas“-ból, a hol egy szénaboglya tövében meghuzta magát, — mikor a felesége megesküdött előtte, hogy soha többé semmiféle beszédre nem fogja tanitani.

Mondom, még Kovács Ferencz uramat is megszállotta a szónoki iblet és megtette a maga inditványát:

— Eklézsiát kövessenek!

A presbiterium többi tagjai is utána zugták:

— Helyes! Eklézsiát kövessenek!

Nyomban protokolumba is foglalták a presbiterium határozatát.

— Szijjártó Erzsébet és Csapó Terézia leányasszonyok peniglen, a kik nem átallottak az szabadkai erdőben az dragonyosokkal tánczra kerekedni, eklézsiát kövessenek.

(Folyt. köv.)

Hivatalvizsgálat. Paksy József kassai kir. főügyész e hó 3 án és 4 én városunkban tartózkodott, hogy a kir. ügyészséget megvizsgálja. A kir. főügyész végig hallgatta az esküdtszéki tárgyalások két utolsóját is s ugy a vádképviselettel, mint az egész ügyészségi ügymenet intézésével meg volt elégedve.

Egyházi felügyelő-választás. A ráhói evang. egyház e hó 7-én, mult vasárnap tartott közgyülésében, miután a felügyelői hivatalától felfüggesztett Vieszt Rudolf a fegyelmi eljárás folyamán lemondott, egyhangulag Ruthény Béla ottani földbirtokost választotta meg felügyelővé, ki megválasztatását elfogadta s a felügyelői esküt nyomban letette. — Dicséretet érdemel a ráhói evang. egyház e helyes és hazafias választásért; s másrészt bizonyosan örömmel és elismeréssel üdvözli az uj felügyelőt mindenki, a ki az egyházi és hazafiui közérdeket szivén hordozza. E választás biztató előjele és záloga annak, hogy a ráhói egyház lelkészeül is egyhangulag olyan férfiut fog választani, a ki méltó lesz Ruthény Béla felügyelőjéhez.

Uj plebános. A Kishonthy Barna elhalálozása következtében megüresedett süvetei plébániára Ivánkovics János dr. Dörfel Elek rozsnyói káplánt nevezte ki plébánossá.

Egyházmegyei rendkivüli közgyülést tartott a gömöri ev. ref. egyházmegye f. hó 8 án a rimaszombati parochia tanácstermében, melyen a papság és világiak köréből mintegy 25-ön jelentek meg. Az elnöki székben Nagy Pál esperes és Molnár József ügyvéd, később Máriássy Andor ültek. A gyülés egyetlen tárgya az országos közalaphoz segélyért folyamodó egyházak részére kérendő összegek s a segélyezésre ajánlottak sorrendjének megállapitása volt. Az anyagiak elintézése után szóba került az egyházmegyei könyvtár elhelyezésének kérdése is. E könyvtár hir szerint 4—5000 kötetből áll s jelenleg Tornallyán van egy minden tekintetben alkalmatlan helyiségben rendezetlenül. Óhajtandó volna, hogy ez igazi szellemi kincs megmentessék s a papság részére mentől könnyebben hozzáférhetővé tétessék. Ez ügyben javáslat kidolgozására bizottság küldetett ki, mely relatióját a papi értekezlet elé fogja terjeszteni. A rendkivüli közgyülést közebéd fejezte be, melyet a Tompa-szálló vendéglőse adott jutányos árért, közmegelégedésre.

Járvány. A kanyaró, melyet sokan — sajnos — igen tudatlanul a rendkivül veszélyes vörhenynyel (scharlach) tévesztenek össze, városunkban nagy mértékben el van terjedve a gyermekek között. Fellépése igen sulyosnak látszik ugyan, de néhány nap alatt minden veszedelem nélkül elmulik. A polgármester a városi orvos jelentése folytán igen helyes óvintézkedést tett, a mennyiben az elemi iskolákat egyelőre […] hó 15 éig, az ovodát pedig bizonytalan időre bezáratta. A […] szülők óvják gyermekeiket, de ne ijedjenek meg az ala[…] hirektől, mert városunkban ez időszerint hála Istennek, eg[…]vetlen vörheny […] fordult elő. eset sincs s ilyen betegségben halálozás sem […]

Fegyelmi vizsgálat. A lapunkban is ismertetett helpai Hello ügyben a rozsnyói püspök Hello József h[…] róm. kath. h. plebános kérelmére a vizsgálatot elrendelte. Ezzel kapcsolatban a helpai szövetkezet és az urbéresek pénztárának megvizsgálását is elrendelte a vármegye és megbizta Lukács Géza vármegyei főjegyzőt, Tomory Géza főszolgabirót és Ragályi Géza vármegyei főszámvevőt.

Gyógytár-vizsgálat. Az évente szokásos hatósági gyógytári vizsgálat f. hó 10-én volt városunkban. Dr. Mesko Miklós vármegyei tiszti főorvos Dr. Kovács László polgármester és Dr. Szabó Károly városi tiszti orvos megvizsgálták mindkét helybeli gyógyszertárt, azokat rendben levőknek találták.

Korcsolyázó egylet közgyülése. A helybeli korcsolyázó egylet folyó hó 7-én tartotta évi közgyülését dr. Löcherer Tamás elnöklete alatt. Az elnök sajnálattal jelentette, hogy az utolsó 3 évi ciklus igen rosz volt s csak nagy nehezen sikerült a mérleget kedvezően lezárni. A közönség sok tekintetben hibás ebben, mert nem támogatja eléggé a sportkedvelő publikum kényelméről és kellemes szórakozásáról gondoskodó egyesületet. Különösen nagy baj és sok visszásság fordul elő a tagsági dijak beszedésénél, mert sokan, akik tagként beiratkoztak, vonakodnak a csekély dijat lefizetni. — A közgyülés sajnálattal vette tudomásul az elnök előterjesztését s a számadásból beigazolva látta, hogy igazán csak az elnök sok fáradozásának és helyes vezetésének lehet tulajdonitani, hogy 418 kor. 30 fillér bevétellel szemben a mult évi kiadás 412 kor. 26 fillér kiadás volt, s 6 korona 06 fillér tiszta jövedelem maradt. — Ez idén már nagyobb élénkség mutatkozik, mert eddig 180 tagja van az egyesületnek. Az elnök bejelenti, hogy a leltár elkészült s a villamos világitásnak a jóváhagyására és a pavilonba való bevezetésére nézve a terv elkészült. Az elnök — a tudomásul vett bejelentések után — mintbogy a három év lejárt, tiszttársai és a választmány nevében leköszönt, s a legerősebb kapacitációknak sem akart engedni, kijelentve, hogy semmi szin alatt sem viszi tovább az elnöki teendőket. A közgyülés hálás köszönetét és elismerését fejezte ki dr. Löcherer Tamás elnök eddigi tevékenységével és sikeres működésével szemben, melylyel az egyesületet felvirágoztatta; lemondása fölött pedig őszinte sajnálatát fejezi ki. Elnökké választatott Kolbay Sándor kir. törvényszéki biró, ki az egyesület ügyei iránt eddig is mint alelnök igen sokat érdeklődött. — A választmány tagjai lettek: dr Baksay Dezső, Bodor Armin, dr. Institórisz Endre, dr. Kálniczky Géza, dr. Kármán Aladár, Kishonthy József, Krayzell Miklós, dr. Löcherer Tamás, Majthán Arnold, Molnár József, Ragályi Géza, Sipos Béla, Szabó Elemér, Wallentinyi Dezső dr. — A választmány tagjai mindjárt a közgyülés után ülést tartottak, melyen alelnökké Ragályi Gézát, titkárrá: dr. Kármán Aladárt, pénztárnokká: Szabó Elemért, pályafelügyelővé: dr. Kálniczky Gézát, helyettessé: Krayzell Miklóst választották. Tárgyalták a villamos világitás kérdését is, s elhatározták, hogy a pályán terv szerint 4 ivlámpát s az épületben 6 izzolámpát állitanak. A főgimnáziumban az eddigi szokás szerint 16, a polg. leányiskolában pedig 8 ingyen jegyet oszt ki a választmány szegénysorsu és szorgalmas növendékek között. A gyülésen elkészitették az 1902—903. évre a költségelőirányzatot is, mely szerint a kiadás és bevétel összege 606 kor. 06 fillér. Ezzel a gyülés a régi és uj elnök és a tisztikar éltetésével ért véget.

Közgyülés. Az országos magyar bányászati és kohászati egyesület borsod-gömöri osztálya f. évi deczember hó 8-án Ózdon. a vasgyári kaszinó helyiségében tartotta rendes közgyülését.

Műtanrendőri bejárás. A Sárkány-féle csetneki Concordia bányatársulat az Ochtina község határában levő hradeki bányáiról a csetneki vasgyárhoz egy 4·8 klm. hosszu sodronykötélpályát épitett. Ezen pálya műtanrendőri bejárása Uhlarik Béla kir. vasuti és hajózási főfelügyelő vezetése alatt f. hó 4-én ment végbe.

A nagyrőczei dalegylet által folyó hó 7-én rendezett hangverseny és tánczmulatság minden tekintetben sikerültnek mondható. Az előadáson megjelentek mindazok, kik az alakuló télben levő dalárda működése iránt érdeklődnek. Szép számmal volt képviselve a vidék intelligencziája is. A kik az előadáson jelen voltak, élvezetes estében részesültek, mert a hangversenyen fellépők mindegyike tehetségétől és jóakaratától telhetőleg igyekezett feladatának megfelelni. Elsőnek a dalegylet lépett fel „kurucz dalok“ czimü egyveleggel. A dalok ugy összhangzat, mint zenei előadás tekintetében kifogástalanok voltak. — Nagy elismerés illeti ezért Csizy Miklós karvezetőt, a ki fáradhatatlan buzgalommal minden szabad idejét arra forditotta, hogy a daloskör fellépésének sikert biztositson. Es a dalegylet életrevalóságát csakugyan bebizonyitotta, a mi jövőre ösztönzésül szolgál arra nézve, hogy egyesült erővel, szilárd akarattal és kitartó egyetértéssel fokozza az egylet működését, s annak zászlóját diadalra juttassa. A többi szereplők is a legszebben megoldották feladatukat. Kedves volt a „monológ“; szivet és lelket megható a „tárogató“ szava; ügyesen rendezett és előadott a bohózat, s nevettető a quartett. Vidám hangulatra gerjesztette a közönséget a kettős couplé, s végre a dalegylet által előadott „vadász gyönyöre“ czimü dal valóban gyönyörködtette az egybegyült vendégeket, a kik minden programm szám után szünni nem akaró tapssal jutalmazták a mükedvelőket. Makfalvy Ferencz lankadatlan buzgalommal s fáradhatatlan utánjárással közremunkált azon, hogy ezen szép sikert elért előadást létesitse. Általában pedig a közönség elismerése buzditó ösztönzésül szolgáland arra nézve, hogy a dalegylet működését tovább folytassa, s góczpontja legyen városkánk társadalmi életének találkájában. Hisszük és reméljük, hogy egészséges fejlődésében semmi akadályozni nem fogja s felülemelkedve személyeskedő jellegü jelenségeken, a szép irányban és helyes mederben induló közszellem megteremtésének áldásos munkáját — az összes polgárság javára — eredményesen megoldja.

N. L.

Esküdtszéki főtárgyalások. Megirtuk már, hogy deczember 3-án Bittala Márton ügyét tárgyalta a kir. törvényszék, mint esküdtbiróság. Minthogy azonban az itéletet lapunk zárta után hozta csak a biróság, azt akkor nem közölhettük. Az esküdtszék Bittala Mártont bünösnek mondotta ki a btkv. 301. § ába ütköző és a 306. §. szerint minősülő halált okozott sulyos testi sértés büntettében és két évi fegyház büntetésre itélte. Az itélet jogerős. — Deczember 4-én Bernát János bünpörét tárgyalta az esküdtszék. Bernát János […]nyói péklegény azzal volt vádolva, hogy 1902. évi roz[…]ber hó 10-én este 8 órakor Rozsnyón Bajusz novem[…]kgyártó inast egy tüzelő fadarabbal akként József ker[…] nevezett a szenvedett sérülés folytán vágta fejbe, hog[…]vérzést kapott, ugy hogy az agykoponyarepedést és ag[…]nyomás következtében, másvérzés folytán szenvedett ag[…] A vádlott beösmerte nap reggel agyhüdésben halt meg. […] a tanuk vallomása is támogatta, a terhére rótt cselekményt, s beösmere[…] btkv. 301. az ügyészség tehát a […] halált § ába ütköző s a btkv. 306. §. szerint minősülő […] okozó testi sértés büntette miatt emelt vádat, illetve ily értelemben inditványozta az esküdtekhez intéző főkérdés feltevését. A biróság a közvád által inditványozott kérdés mellett a védelem és az esküdtek által javasolt kérdéseket is figyelembe vette, s ily módon állapitotta meg a végleges kérdéseket, melyeknek elsejéül a közvádló által inditványozott kérdést fogadta el. Az esküdtek verdiktje az első kérdést igennel döntötte el, a többire pedig nemmel felelt. Vádlott tehát halált okozó sulyos testi sértés büntettében mondatott ki bünösnek. A biróság azonban a büntetés kiszabásánál nyomatékos enyhitő körülményekként vette figyelembe vádlott fiatal korát és töredelmes beösmerését, s büntetését csupán egy évi és 10 hónapi börtönben állapitotta meg. Különös figyelmet érdemel dr. Musotter Miklós kir. alügyésznek a tárgyalás során tanusitott szabadelvü magaviselete, s különösen sikerült vádbeszédje, melyben az uj bünvádi perrendtartás modern és humanus elveit szem előtt tartva, eltekintve a vádló hagyományos tul sötét látásából a legtisztább tárgyilagossággal az enyhitő körülmények kellő kiemelésével vádolta meg a vádlottat.

A jégpálya. A sportkedvelők nagy örömére a hideg állandó s igy a jégpályán vidám élet uralkodik. Vasárnap, e hó 7-én nagy tömeg száguldozott a rimaszombati jégpályán, ugyszintén hétfőn, mikorra a vezetőség Oláh Gyula zenekarát hivta meg, hogy a jégpályán hangversenyt tartson. Csak helyeselhetjük azon ujitást, hogy a korcsolya egyleti tagok a zenés alkalmakkor ezentul nem 40 fillért, csupán 20 fillért fognak fizetni. Nagyszámu közönség jelent meg hétfőn a jégpályán, hogy Oláh Gyula hangversenyét meghallgassa. Vidám beszélgetés, dévaj kaczagás, szellemes szójátékok töltötték be a pályát, melyen a fiatalság apraja-nagyja egyaránt mulatott. Csak az a baj, hogy a folytonos havazás miatt a ripacsos jeget nem lehetett javitani s igy a korcsolyázás mesterei, kik lelkük és szivük minden titkos érzelmét szeretnék a jégbe karczolni csalafintos köreikkel, panaszkodtak.

Elitélt pénzügyőrök. Még élénk emlékezetünkben van az az eset, mely Pelsüczön februárban történt, mikor is Lang Károly pénzügyőri szemlész kivezényelte a vezetése alatt álló pénzügyőrséget a bálozó ifjuság ellen, hogy a rajta esett sérelmet megtorolja. Szerencse azonban, hogy annak idején a fegyveresen kivonult pénzügyőrök a bálközönségben nagyobb kárt nem tettek, mint azt, hogy Gallo Mártont Lang Károly és Kubinyi József kardjaikkal megvagdalták. Ezt az ügyet tárgyalta e hó 10-én a rimaszombati kir. törvényszék és Lang Károlyt személyes szabadság megsértésének vétsége miatt 50 korona pénzbüntetésre és egy évi hivatalvesztésre továbbá sulyos testi sértés vétsége miatt 60 korona pénzbüntetésre, Kubinyi Józsefet sulyos testi sértés vétsége miatt 60 korona pénzbüntetésre itélte, — a többi kivezényelt pénzügyőröket, névszerint Telek Lászlót, Hoznek Dánielt és Spolár Gézét felmentette.

Egészségügyi kimutatás. A vármegye tiszti főorvosának november havi jelentése szerint az elmult hónapban előfordult fertőző megbetegedés. *Vörheny:* Sumjácz 3 (megh. 2), Ploszkó 2 (megh. 2), Bátka 1, Radnót 13 (megh. 3), Várgede 2 (megh. 1), Felső-Szkálnok 1, Gyubákó 4 (megh. 2), Tiszolcz 10 (megh. 4), Alsó-Szuha 1, Alsó-Vály 1, Füge 7, Királyi 1 (megh. 1), Málé 1, Poszoba 5 (megh. 4), Ragály 1. *Kanyaró:* Ráhó 1, Barka 16, Berzéte 31 (megh. 3), Dernő 5, Kőrös 12 (megh. 1), Szalócz 5, Putnok 1, Tornallya 1, Rimaszombat 14, Rozsnyó 40. *Hökhurut:* Rimaszombat 6. *Diphteria:* Pádár 1, Lőkösháza 1, Ragály 1 (megh. 1), Dobsina 2, Nagyrőcze 1. *Hasi hagymáz:* Guszona 6, Lucska 1, Alsó-Szuha 1, Csoltó 10, Felső-Szuha 1, Kecső 1.

Petőfi Sándor vegyes költeményei, bevezetéssel és jegyzetekkel ellátta *Balassa* József, Goethe „*Egmontja*“ szomorújáték 5 felvonásban, forditotta: *Salgó* Ernő, megjelent a „Magyar könyvtár“ kiadásában. 1—1 füzet ára 30 fillér, kettős füzet 60 fillér. Kapható: *Rábely* Miklós könyvkereskedésében Rimaszombat.

Előmunkálati engedély meghosszabbitása. A kereskedelemügyi miniszter a Losoncz vidéki helyiérdekü vasut részvénytársaság vasutjának Poltár vagy Zelene állomásától Kokováig vezetendő rendes nyomtávu gőzmozdonyú helyiérdekü vasutvonalra, az 1901. évi november hó 22-én kiadott előmunkálati engedély érvényét a lejárattól számitandó további egy év tartamára meghosszabbitotta.

A fővárosi gróf Kreith-féle 1848—49-iki Ereklye-muzeumban levő Vörösmarty gyüjteménynek gyarapitása végett a muzeum fölkéri mindazokat, a kiknek régibb kiadású Vörösmarty képeik vannak, hogy azokról a Vörösmarty gyüjteményt (Budapest, Városház-utcza 14) gróf Kreith Béla czimére küldött levélben értesiteni sziveskedjenek, megemlitve, hogy a kép mikor és hol jelent meg, ki a rajzolója és kiadója, továbbá, hogy a képtulajdonos szándékozik-e az illető képet eladni vagy elcserélni a muzeumból küldhető más képért. A Vörösmarty gyüjtemény megvásárolja a költőnek minden megszerezhető arczképet, kéziratát vagy régibb kiadmányu müveit és szivesen honorál mindenkit, a ki valamely megszerezhető Vörösmarty emléknek csak a hollétét is tudatja.

Szent István uralkodásának története. a legfontosabb fejezete a magyar históriának. Mert ennek az uralkodásnak talajában erősödnek meg a magyar államiság fájának gyökerei és István erős keze rakja le azt az alapot, melyen Magyarország, a nyugati kulturának egyik hatalmas védővárává épül. Az előkészitésnek a jövő alapvetésének ezt a nagyszabásu munkáját ismerteti Acsády a Magyar Birodalom Története czimü munkája 3 ik és 4-ik füzetének legnagyobb részében. Ismerteti ugy, hogy még a magyar históriában nem egészen járatlan is meglepetve fogja Acsády fejtegetéseit, elbeszéiését olvasni. Egészen uj világitásban tünik fel bennük István és uj világitásban a munka, a mit végzett. A szent király alakjáról eloszlatja azt a misztikus ködöt, a melybe a későbbi krónikások és a legenda burkolta. Jámbornak, de a mellett erősnek, hősnek, hajlithatatlannak rajzolja és valóban csak ilyen lehetett az az uralkodó, ki pápával és német császárral szemben annyira megtudta óvni a fiatal magyar állam függetlenségét. Megmutatja Acsády, hogy a legkeresztényebb fejedelem a legnemzetibb is volt, ki papjait szerette, tisztelte, de mindég csak alattvalóinak, hivatalnokainak te[…]tette. Megmutatja Acsády, hogy a mellett, hogy az kin[…]mányhatalmat a maga kezében összpontositotta, egész ko[…]ncziója volt a nemzeti akaratnak. Nem valóságos inka[…]gy társadalmi kérdés, mely iránt ne volt olyan állami v[…] megoldani meg ne kisérlett érdeklődött volna, melye[…]nen olyan gondja volt, volna. A katonai kiképzésre […]gélet, a müvészet, a mint az ipar, a kereskedelem, a j[…]ányba fejlődött müveltség fejlesztésére. Milyen más […] ő nyomán volna a magyar história, ha István utódai az […]ven a haladnak! és milyen mozgalmas, milyen élet-e[…] kép, melyet Acsády az első magyar király munkásságáról rajzol! Valóságos történeti regény hatását teszi Acsády elbeszélése, a nélkül, hogy egy pillanatra is eltávolodnék az objektiv történetirás teréről. Szinte nehezére esik az olvasónak, hogy hirtelen megszakad az elbeszélés fonala és hogy a jövő füzet megjelenéséig kell várnia. Ha azok is az előbbiek szinvonalán maradnak — és bizonyára maradnak — ugy megjósolhatjuk, hogy Acsády munkája lesz a magyar történeti litteratura legnépszerübb terméke.

Nyugtázás. A jolsvai siket némaintézet felavatása alkalmából rendezett szinielőadás és tánczmulatságra felülfiettek: Borbély Sándor, Salgótarjáni aczélgyár 10—10 korona, Hámos László és Hoffmann Miksa 6—6 korona, Habányi József, Glósz László, dr. Tóthy János, Gömöri faipar részvénytársaság, Pécsi takarékpénztár, özv. Rudnay Lajosné és Fridrich Vilmos 4—4 korona, Stefancsok Károly 3 korona, Vietórisz Sándor, Trug N., dr. Dobó Dezső, dr. Hensch Géza, Flentisz Andor, Idb. Gaszner Sándor, Hudák N. és N. N. 2—2 korona, Kuna Aurél, Ratkovszky Árpád és Rohács Lajos 1—1 korona. — Fogadják a jószivüek a bizottság hálás köszönetét.

Szenzácziós meglepetés Bármily hihetetlenül hangzik, mégis igaz, hogy aki 2 frttal előfizet a legszebb képes magyar hetilapra, az „Ország Világ“-ra, az karácsonyi ajándékul egy 6 koronás diszművet kap ingyen. Ez a diszmű a karácsonyi könyvpiacz legszenzácziósabb terméke. 100 kiváló, jeles iró és poéta novelláit, verseit, továbbá hirneves zeneköltők zenemüveit tartalmazza ez a kötet, képekben és czikkekben bemutatja ezenkivül Magyarország összes főispánjait és polgármestereit. Irodalmi kincsesháznak nevezhető az „Ország Világ“ idei karácsonyi-almanachja, melyet dr. Várady Antal és dr. Falk Zsigmond az „Ország Világ“ szerkesztői szerkesztettek nagy gonddal és kiváló izléssel. Mindenki, aki csak 2 frttal fizet elő negyed évre az „Ország Világ“-ra, megkapja e rendkivül becses művet, azonkivül negyed évig czimére kapja az „Ország Világ“-ot. Az „Ország Világ“ minden egyes száma bővelkedik novellákban, versekben, szép eredeti képekben, két hetenkint közöl kóta-mellékletet és divat-

czikket képekkel. Minden számban 2—3 regényt közöl az „Ország Világ“, külön regénymelléklete is van, melyek könyvbe köthetők. Évente többször szines műmellékletet is ad ingyen, melyek bármely szoba legszebb díszét képezik. Aki tehát önmagát vagy szeretteit olcsó és kellemes meglepetésben akarja részesiteni, az rendelje meg az „Ország Világ“ ot és küldjön póstautalványon 2 frtot az „Ország Világ“ kiadóhivatala czimére, Budapest, V., Hold-utcza 7. szám.

Hivatalos közlemény.

Szab. Rimaszombat r. t. város polgármesterétől.

Hirdetmény.

5582. szám. — A városi tanács, mint I. foku iparhatóság mellett az 1903-ik évre vonatkozólag működési jogosultsággal biró 20 iparhatósági megbizott választásának határnapjául **1902. évi deczember hó 18-ának** d. e. 9 órája a városháza tanacstermébe kitüzetik.

Miről városunk iparos és kereskedő lakosai oly figyelmeztetéssel értesittetnek, hogy választók és választhatók azok, kik az e czélra külön összeállitott névjegyzékbe felvétettek, s legalább 21 korona III-ad kereseti adót fizetnek, hogy a választás szavazó lapok utján titkosan történik s esti 6 óráig tart, s hogy a névjegyzék a városi iktató hivatalban, a választás napjáig a hivatalos órák alatt megtekinthető.

Kelt szab. Rimaszombat r. t. város tanácsának 1902. évi deczember hó 9 én tartott üléséből.

Dr. Kovács László s. k. polgármester.

Nyilttér.*)

Válasz

Komoróczy Miklós urnak, a „Rozsnyói Hiradó“ szerkesztőjének „néhány szükséges szavára.“

Tehát szükségét érezte Ön is annak, hogy nyilatkozzék!

Pedig ugy-e, Önt nem hivtam ki egyébbel előbbi nyilatkozatomban, mert még csak czélzást sem tettem sem Önre, sem lapjára, ha csak azzal a kijelentésemmel nem, hogy csodálkozásomat fejezem ki a fölött, hogy egypár félmüvelt becsületkalóz szabad kalózkodására vizekül az Ön ujságja átengedtetett!

Most megerezte a szükségét néhány szónak, mikor már meghurczolt lapjában valaki egy katholikus papot; de mikor ocsmány, valótlan dolgokat engedett lapjában hétről-hétre rólam irni, nem érezte szükségesnek lapja erkölcsi sulya érdekében is a kellő körültekintést tanusitani s a „Garamról irják,“ „Garami tudósitónk közli“ stb. ilyen bevezetésü ocsmány czikkek beküldőjét egy katholikus pap lemocskolásától visszaszoritani!

Mert nem igaz, hogy eseményeket közölt az Ön lapja, hanem trágárságokat, hazugságokat s nem menti Önt, hogy Önnek „feltételeznie sem szabad, hogy a bekopogtató igazat nem ir,“ mikor ez a bekopogtató minden szavában hazudott. Önt elővigyázatlanság terheli, pedig Öntől, ha memoriája nem hagyná cserben, nem telhetnék ki nemhogy tiszteletlenség, de még figyelmetlenség sem a katholikus klérus tagjai ellen! Már pedig Ön, mikor velem, aki Önhöz nem beszéltem, per „Uram“ fenhejazó modorban diskurál s mikor lapját egy vad hajszára ellenem átengedi, akkor mindakettőt elkövette. Menti Önt, hogy jellemet és lelket a „Rozsnyói Hiradó“ nem nemesit, a „Rozsnyói Hiradót“ pedig menti az, hogy neki Ön a szerkesztője!

Különben felnyiltak az Ön „néhány szükséges szava“ után szemeim, felnyitom az Önéit is. Megtudtam végre, kik rendezték — mások közreműködésével — a hajszat, mert előállott — Gergely Győző ur!

Szerkesztő ur! a mint ezt a nevet elolvastam, mint a támadások értelmi szerzőjének nevét, ugy éreztem magamat, hogy azt kimondani sem tudom. Bántott, hogy — Istenem — ma már ilyen emberek is léteznek valamely lapnál; bántott, hogy olyan semmibe veszik ma már a közönséget, hogy már ilyen emberek is czikkeznek; bántott, hogy engem csak ilyen ember támad!

Nemes vad, ha megsebzi az embert, fáj — de dicsőség; azonban ha pincsikutya harapja meg, fáj és lealázó!

Tudja Ön, szerkesztő ur, kicsoda az a Gergely Győző, a ki Önt collegiális barátságába fogadta?

Az egyenes leszármazója, — tőről-metszett édes fia: Ungár Jónás községembeli helpai szatócsnak; katona nyelven szólva egy mozgó negyed-alak, a kit ha Ön meglátna — ezért talán az ujságirást is megtagadná! Egy nulla, a kiről sohasem gondoltam, hogy valaha nevet pennám hegyére vegyem. Meg is tagadja tollam a szolgálatot, nem foglalkozom vele tovább.

Azt azonban leirom, kinek a fia. Ungár Jónás helpai szatócsnak, a ki ellen utánjárásomra a nagyróczei kir. járásbiróság előtt 1902. Sp. I. 752 és 753. számok alatt a következőket tartalmazó két kereset van most is beadva:

„a helpai 19. sz. tjkönyvben foglalt s Hirják György és neje Sztach Krisztina tulajdonát képezett ingatlanok az 1899. évi Ő 371. sz. hagyatékadó végzés szerint átadattak az örökösöknek“. . .

„Az ezen birtoktesthez tartozó parczellák azonban még örökhagyók által, ezek életében eladattak vagy elzálogosittattak egyeseknek; igy a 936. c/1., 2324. és 537/a. hrszámok is s a vevők illetve zálogba vevők által több mint 32 év óta birtokoltatnak.

„Ezt tudva és ismerve Ungár Jónás, a mit sem veszthető és nyerhető örökösöket rábirta, hogy vele játszanak össze a régebb szerzett jogok megrövidítésére, a szegény paraszt emberek megkárositására s potom áron adják el neki a birtoktestet. Meg is vette 1900. november 25 én potom 200 korona árért, mely helyett ma már egy pár parczellát eladván (4—5-ször) többet vett be a szegény néptől az egésznek vételáránál stb.

Ennek az urnak fia: Gergely Győző.

Még hozzá alakitottam Helpán egy keresztény fogyasztási szövetkezetet, ezt nagy küzdelmekkel vezetem s iparkodom megakadályozni a felvidéken romboló szatócs-uzsora minden fajtáját.

Tessék most már az ellenem folyó hajsza inditó okát és tisztaságát keresni! Az előbbit igen, az utóbbit azonban nem lehet megtalálni!

És most rajta Ungár Jónás fia, Gergely Győző, bizonyitson!

Helpán, 1902. évi deczember hó 7 én. *Hello József.*

*) E rovat alatt közlöttekért felelősség a beküldőt terheli.

Ház és beltelek eladás.

Martonfalván, a rimaszécsi vasuti állomástól $^1/_4$ órányira és a dobóczai állomástól 10 perczre a martonfalvai vasuti őrházzal szemben levő s a rimaszombati országut mellett fekvő, volt **Luger-féle** beltelek, az azon épült jó karban lévő lakóházzal, mely áll 3 szoba, konyha, kamra és cseléd-szobából; egy nagy 20 darab marhára való istállóval és egy melléképülettel, melyben istálló, kamra és szin van s mely utóbbi épületek csekély költséggel javithatók s akár malomnak vagy gépműhelynek átalakithatók vagy korcsma-helyiségül használhatók, 4000 koronáért eladó.

Tudakozódni lehet **Csorba Kálmán** urnál **Rimaszécsben.** 1—2

Imakönyvek, énekes-könyvek, képes-könyvek, ifjúsági iratok, albumok, emlékkönyvek, levélpapirok diszes dobozokban, tárcza-naptárak, karácsonyfa-díszek, tehát a

legszebb, legkedvesebb és legolcsóbb

karácsonyi- és ujévi ajándékok

kaphatók:

RÁBELY MIKLÓS

könyv- és papirkereskedőnél Rimaszombat, Deák Ferencz-utcza 8.

Tanuló.

Egy 13—14 éves jómagaviseletü fiu, aki magyarul jól és folyékonyan olvasni és helyesen irni tud, könyvnyomdász tanulóul felfogadtatik Rimaszombatban **Rábely Miklósnál.**

Almágyi bor.

Tisztelettel értesitem a nagyérdemü közönséget, miszerint **Deák Ferencz-utcza 8. szám** alatti emeleti lakásomon almágyi szőllőmben termett ez idei **saját termésü** és ez időszerint kiváló jó minőségü **uj boraimnak,** a melynek tiszta és hamisitatlan valódisagáért kezeskedem, pecsételt üvegekbeni eladását a mai napon megkezdtem. **Ára üvegenként: 35 kr.**

Kitünő zamatú **ó — pecsenye — bornak,** a mely valóságos gyógy-bor, **üvegje 50 kr.,** melyre külön 5 kr. letizetendő.

Vidékről 56 literen felöli mennyiség vételénél literje $4^1/_2$ krval, a fogyasztási adóval olcsóbb.

Ugyanitt, a **Szijjártó-utcza 12. sz. alatti** udvarban, **Benyo Géza** ur (budapesti lakos) tulajdonát tévő **uj lakház,** 3 szoba, nagy előszoba, konyha, kamara, pincze, kert s mellékhelyiségeivel azonnal bérbe vehető.

Rimaszombat, 1902. november 20.

Tisztelettel:

3—* **Benyo Béla,**
almágyi szőlőbirtokos, bor-termelő.

Póthirdetmény.

7267. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék, mint tkvi hatóség közhirré teszi, miszerint a **Heksch Bertalan** rimaszombati lakos végrehajtatónak **özv. Zsembery Adolfné szül. Kovács Terézia** rimaszombati lakos végrehajtást szenvedő ellení 267 kor. 20 fillér s jár. iránti végrehajtási ügyében 6895.—902. tk. sz. a. kibocsatott árverési hirdetményben a rimaszombati 435. sztjkvben A 1. sor., — 465. hrsz. alatt foglalt Zsembery Adolfné szül. Kovács Terézia beltelkére és azon épült 20/b. sz. a. házra és melléképületekre 1600 kor. kikiáltási árban Rimaszombatban a kir. törvényszéknek mint telekkönyvi hatósághoz **1903. évi február hó 13-ik** napjának delelotti 10 orajara kitüzött árverés az 1881. LX. t.-cz. 167. § a alapján a rimaszombati takarékpénztár végrehajtató érdekében is 3060 kor. tőkekövetelése s járulékai kielégitése végett megtartatni fog.

Kelt Rimaszombat, 1902. évi november hó 20-án. A kir. törvényszék, mint tkvi hatóság.

Pongrácz, kir. tszéki biró.

Hirdetmény.

7267. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék mint tkv. hatóság közhirré teszi, hogy a **rimaszombati takarékpénztár** végrehajtatónak **özv. Zsembery Adolfné** végrehajtást szenvedő elleni 3060 kor. tőke s jár. iránti árverési ügyében a végrehajtási árverést az 1881. évi 60. t.-cz. 144 és következő §§-ai értelmében a rimaszombati kir. törvényszék területén levő a Rimaszombat városában fekvő s a rimaszombati 435 sztjkvben A 1. sor 465 hrsz alatt foglalt Zsembery Adolfné szül. Kovács Terézia beltelkére és azon épült 20/b sz. a. házra és a melléképületekre 1600 korona ezennel megállapitott kikiáltási arban elrendelte ennek megtartására határnapul **1903. évi február hó 13.** napjának d. e. 10 oráját a rimaszombati kir. törvényszék mint tkvi hatósághoz tüzte ki, mely alkalommal a fent körülirt ingatlanok a becsáron alól is el fognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10 %-át azaz 360 korona készpénzben vagy az 1882. évi 60. t.-cz. 42. § ában jelzett és az 1881. november 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyi ministeri rendelet 8. § ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezeihez letenni, vagy az 1881. évi 60-ik törvényczikk 170. §-a értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott elismervényt az árverés megkezdése előtt átszolgáltatni.

Rimaszombati kir. törvényszék, mint tkvi hatóság 1902. évi november hó 20 án.

Pongrácz, kir. tszéki biró,

Hirdetmény.

A nagyőczei kir. jbiróság, mint tkvi hatóság közhirré teszi, hogy **Lövy József** végrehajtatónak **Zibrik József** végrehajtást szenvedő elleni 44 kor. 38 fill. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir törvényszék (a nagyőczei kir. járásbiróság) területen lévő Helpa község határában fekvő a Zibrik József tulajdonát képező helpai 168. tjkvben foglalt A I. 1., 2., 4—16., 18., 19., 21., 23., 25 hrsz. alatti ingatlanokra és az utánna járó urb. erdő és legelő illetményre az árverést 636 koronában ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az **1902. évi deczember hó 15-ik** napján délelőtti 10 orakor Helpán a községházában megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól eladatni fognak.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 %-át azaz 63 korona 60 fillért készpénzben, vagy az 1883. évi LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyi miniszteri rendelet 8-dik §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezeihez letenni, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott elismervényt az árverés megtartása előtt átszolgáltatni.

Kelt Nagyőczén, 1902. évi aug. hó 5-ik napján. A nagyőczei kir. jbiróság mint telekkönyvi hatóság.

Dessewffy, kir. jbiró.

FLEISCHER és TÁRSA

gazdasági gépgyára és vasöntődéje Kassán, Vám-utcza 11. sz.

Ajánlja a t. gazdaközönségnek a legujabb tapasztalatok szemmeltartásával czélszerüen s gondosan gyártott jóhirnevü gépeit, nevezetesen:

Szecskavágókat, kézi- vagy járgányhajtásra
Répavágókat és tengerimorzsolókat.
Olajsajtolókat és **olajmagpörkölőket.**
Olajmag-zúzókat, továbbá
Őrlő és daráló malmokat,

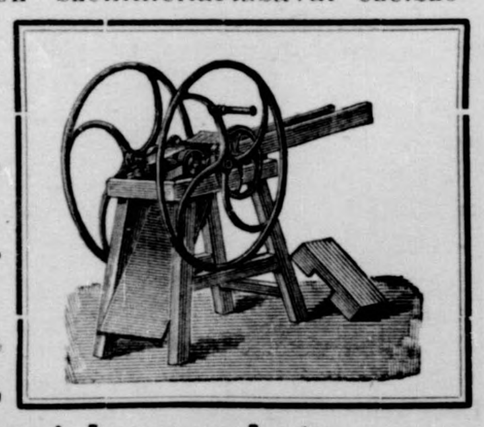

Progress-tisztitó gépeket, lisztosztályozó hengereket,

szivattyúkat, gőzgépeket és gőzkazánokat,

malom- és **szeszgyár-berendezéseket stb.** 3—6

Gépeink, eszközeink és egyéb **gyártmányainkat készletben** tartjuk gyárunkban — Gazdasági gépeink **képes-,** valamint öntődénk gyártmányai **árjegyzékét** kivánatra bérmentve küldjük.

Rimaszombat, 1902 Nyomatott **Rábely Miklós** könyvnyomdájában.